

Брюксел, 18.10.2017г.
COM(2017) 608 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ И СЪВЕТА**

**Единадесети доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз
на сигурност**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ е единадесетият месечен доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност и обхваща развитието в две основни насоки: борбата с тероризма, организираната престъпност и средствата, които ги подкрепят; и укрепването на нашите защитни механизми и изграждането на устойчивост по отношение на тези заплахи.

Председателят Юнкер подчерта в своята реч за състоянието на Съюза¹, че Европейският съюз трябва да бъде по-силен в борбата с тероризма, като се опре на реалния напредък, постигнат през последните три години. Както беше обявено в писмото за намеренията² до Европейския парламент и председателството на Съвета и в придружаващата го Пътна карта за по-обединен, по-силен и по-демократичен Съюз, в настоящия доклад Комисията представя **пакет от антитерористични мерки**, които трябва да бъдат предприети през следващите шестнадесет месеца. Тези оперативни мерки ще помогнат на държавите членки да премахнат значителните слабости, излезли наяве при неотдавнашните терористични нападения, и ще доведат до реална промяна за подобряване на сигурността. Това ще допринесе за доизграждането на Съюза на сигурност, в който терористите вече няма да могат да се възползват от пропуските, за да извършват жестокости. Освен тези практически мерки в краткосрочен план, Комисията работи по създаването на бъдещо европейско звено за разузнаване, в съответствие с обявеното от председателя Юнкер като част от визията му за Европейския съюз до 2025 г.

Антитерористичният пакет включва:

- мерки за подкрепа на държавите членки при **защитата на обществените пространства** (глава II), включително план за действие за подкрепа на защитата на обществените пространства и план за действие за подобряване на готовността за действие срещу химически, биологични, радиологични и ядрени рискове за сигурността;
- мерки за **прекръпяване на достъпа до средствата, използвани от терористите**, за подготовка и извършване на нападения, като например **опасните вещества** или **финансирането на тероризма** (глава III), включително препоръка относно незабавните мерки за предотвратяване на злоупотребата с прекурсори на взривни вещества, както и мерки за подкрепа за правоприлагащите и съдебните органи, когато в хода на наказателните разследвания те се сблъскат с **употребата на криптиране**;
- следващите мерки в **борбата срещу радикализацията** (глава IV);
- следващите мерки за укрепване на **външното измерение** на борбата с тероризма (глава V), включително предложения за решения на Съвета за сключване от името на Европейския съюз на Конвенцията на Съвета на Европа и на Допълнителния протокол за предотвратяване на тероризма, както и препоръка до Съвета за разрешаване на започването на преговори за преразглеждане на споразумението относно резервационните данни на пътниците, сключено с Канада.

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_bg.htm.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_bg.pdf.

II. МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗАЩИТАТА И УСТОЙЧИВОСТТА СРЕЩУ ТЕРОРИЗМА

1. Засилена защита на обществените пространства

Акцентът на терористите в пропагандата и в избора на мишени се измества към обществените пространства, като пешеходните зони, туристическите обекти, транспортните центрове, търговските центрове, концертните зали и градските площади, за което свидетелстват нападенията, извършени например в Барселона, Берлин, Брюксел, Лондон, Манчестър, Ница, Париж и Стокхолм. Общото между всички тези т.нар. „лесни мишени“ е, че са на открито и с публичен характер, както и че в тях са концентрирани много хора, което ги прави изначално уязвими.

Можем да направим повече за намаляване на слабостите на тези места, за откриване на заплахи на по-ранен етап и за увеличаване на устойчивостта. Ето защо Комисията — чрез **план за действие за подкрепа на защитата на обществените пространства**³, представен заедно с настоящия доклад, представи мерки за подкрепа на държавите членки на национално, регионално и местно равнище в усилията им за подобряване на физическата защита срещу терористични заплахи. Въпреки че рискът никога не може да бъде сведен до нула, с плана за действие се цели подкрепа на държавите членки за откриване на заплахи, намаляване на слабостите на обществените пространства, смекчаване на последиците от терористично нападение и подобряване на сътрудничеството.

Подкрепата за защитата на обществените пространства, която ЕС може да предостави, има две цели. Първо, тя може да насърчи **обмена на най-добри практики в трансграничен план, включително чрез финансиране**. Това включва например мерки за насърчаване и оказване на подкрепа за разработването на иновативни и дискретни бариери с цел предпазване на градовете, без да се променя отвореният им характер („защита при проектирането“). Като подпомага мерките, предвидени в плана за действие, с финансови средства, днес Комисията отправи покана за представяне на предложения на стойност 18,5 милиона евро по линия на направление „полиция“ на фонд „Вътрешна сигурност“. Това краткосрочно финансиране ще бъде допълнено през 2018 г. с финансиране по линия на Иновативните дейности за градско развитие (UIA) в рамките на Европейския фонд за регионално развитие, при които сигурността ще бъде основна тема, като общото финансиране за тях ще бъде до 100 милиона евро. На 15 септември 2017 г. започна обществена консултация с цел събиране на идеи от градовете относно иновативни решения в областта на сигурността. Това ще помогне на Комисията да формулира предстоящите покани за представяне на предложения в тази област.

Второ, ЕС може да насърчи **сътрудничеството с широк кръг от заинтересовани страни**, което е от решаващо значение, за да се подобри защитата на обществените пространства. Обменът на опит и обединяването на ресурси следва да бъдат структурирани по-добре. Комисията ще създаде форум за диалог с частните оператори, като например търговските центрове, организаторите на концерти, спортните игрища, хотелите и фирмите за отдаване на автомобили под наем. Това ще улесни общото

---

³ COM(2017) 612 final (18.10.2017 г.).

осъзнаване на текущите предизвикателства пред сигурността и ще насърчи публично-частните партньорства в областта на сигурността с цел да се подобри защитата. Местните и регионалните органи също играят основна роля в защитата на обществените пространства и трябва да участват в съответните дейности на равнището на ЕС. Комисията ще засили участието на тези заинтересовани страни и ще започне диалог с регионалните и местните органи, като например кметовете на големи градове, с цел обмен на информация и най-добри практики за защита на обществените пространства. Като последващи действия във връзка с Декларацията от Ница⁴ от 29 септември 2017 г. в началото на следващата година Комисията ще организира, съвместно с Комитета на регионите, среща на високо равнище с кметовете, които са подписали Декларацията от Ница, и с други заинтересовани представители на местните и регионалните равнища, за да продължи обменът на най-добри практики относно защитата на обществените пространства.

Комисията ще продължи също така работата си по отношение на защитата и устойчивостта на **критичната инфраструктура**. Във всеобхватната оценка на политиката за сигурност на ЕС⁵ се посочва и необходимостта от адаптиране на Европейската програма за защита на критичната инфраструктура⁶ спрямо възникващите заплахи. Комисията започна оценка на Директивата⁷ относно установяването и означаването на европейските критични инфраструктури. При оценката ще бъдат взети под внимание извлечените поуки и промени през последните години, като например приемането на Директивата за мрежова и информационна сигурност⁸. Междувременно Европейската програма за защита на критичната инфраструктура бе подобрена чрез предприемането на действия за справяне с нововъзникващите предизвикателства, като например вътрешните заплахи и хибридните заплахи, и чрез разширяването на външния аспект на програмата посредством сътрудничество със съседни държави от източното съседство и Западните Балкани.

От много години транспортният сектор е както мишена на терористични действия, така и средство за извършване на нападения (напр. отвлечените самолети или прегазване на хора с камиони). Като ответна реакция е необходимо да се прецени степента, до която правилата за **сигурност на транспорта** гарантират сигурността, като същевременно се гарантира добре функциониращи транспортни мрежи. Въпреки че секторът на

---

⁴ Декларацията от Ница бе приета на конференция на кметовете на Евро-средиземноморския регион в Ница на 29 септември 2017 г., организирана по инициатива на кмета на Ница и с участието на Комисията, с цел обмен на най-добри практики между градовете, между местните и между регионалните равнища относно предотвратяването на радикализацията и защитата на обществените пространства. <http://www.nice.fr/uploads/media/default/0001/15/TERRORISME%20EUROPE%20Déclaration%20-%20der%20version.pdf>.

⁵ Вж. Деветия доклад за напредъка към постигането на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2017) 407 final, 26.7.2017 г.) и приложения работен документ на службите на Комисията (SWD(2017) 278 final).

⁶ Европейската програма за защита на критичната инфраструктура (EPCIP) определя рамката за дейностите на ЕС, целящи подобряване на защитата на критичната инфраструктура в Европа — във всички държави членки и във всички съответни сектори на икономическа дейност. Основен стълб на тази работа е Директивата от 2008 г. относно европейските критични инфраструктури (Директива 2008/114/ЕО, 8.12.2008 г.).

⁷ Директива 2008/114/ЕО (8.12.2008 г.).

⁸ Директива 2016/1148 (6.7.2016 г.).

въздухоплаването е значително по-добре защитен, терористичните нападения са станали по-опортюнистични с по-голям акцент върху обществените пространства. Сред тях поради отворения характер на инфраструктурата си **железопътният транспорт** е мишена с високо ниво на риска. Понастоящем в ЕС не съществува нормативна уредба за защита на железопътния превоз на пътници срещу тероризма и тежките престъпления. На 15 юни 2017 г. Комисията, заедно с държавите членки, започна обща оценка на риска на железопътния транспорт и работи по създаването на допълнителни мерки за подобряване на сигурността на пътническия железопътен транспорт. Комисията също така разработва инструментариум от насоки за най-добри практики в областта на сигурността за търговския **автомобилен транспорт**. Той ще бъде съсредоточен върху подобряването на сигурността на камионите чрез намаляване на риска от неправомерен достъп до тях, включително отвличане или кражба на камион с цел използването му за прегазване на хора. Инструментариумът ще бъде изготвен до края на 2017 г. и ще предостави насоки за националните пътно-транспортни сектори. Комисията също така ще продължи работата за повишаване на **сигурността на морския транспорт**, и по-специално за подобряване на защитата на морската транспортна инфраструктура, включително на пристанищата и съоръженията в тях, контейнеровозите и корабите за превоз на пътници, като например круизните кораби и фериботите.

2. *Подобряване на готовността за действие срещу химически, биологични, радиологични и ядрени рискове за сигурността*

Въпреки че вероятността от нападения с химически, биологични, радиологични и ядрени (ХБРЯ) вещества в ЕС остава ниска, химическата, биологичната, радиологичната и ядрената заплаха се развива. Има признаци, че определени престъпни лица или терористични групи може да възнамеряват да придобият химически, биологични, радиологични и ядрени материали, както и знания и умения да ги използват за терористични цели. Потенциалът на нападенията с химически, биологични, радиологични и ядрени материали е силно застъпен в терористичната пропаганда. Във всеобхватната оценка на политиката за сигурност на ЕС⁹ също се подчертава необходимостта от засилване на готовността за действие срещу тези заплахи.

С цел да бъдем по-добре подготвени през следващите години за справяне с химическите, биологичните, радиологичните и ядрените заплахи, Комисията представя, заедно с настоящия доклад, **План за действие за повишаване на готовността за действие срещу химически, биологични, радиологични и ядрени рискове за сигурността**¹⁰. Той включва широк набор от мерки за подобряване на готовността за действие, устойчивостта и координацията на равнището на ЕС, например чрез създаване на мрежа за сигурност на ЕС в областта на химическите, биологичните, радиологичните и ядрените материали, която да обедини всички участници в тази област. Мрежата ще се подпомага, наред с другото, от център за знания в областта на химическите, биологичните, радиологичните и ядрените материали, който ще бъде създаден в рамките на Европейския център за борба с тероризма (ECTC) към Европол.

⁹ Вж. Деветия доклад за напредъка към постигането на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2017) 407 final, 26.7.2017 г.) и приложения работен документ на службите на Комисията (SWD(2017) 278 final).

¹⁰ COM(2017) 610 final (18.10.2017 г.).

Важно е също така съществуващите ресурси да се използват по-добре. В това отношение в плана за действие се предлага укрепване на готовността за действие и реакция в областта на химическите, биологичните, радиологичните и ядрените материали посредством обучение и учения, включващи всички различни лица за първоначално реагиране (на ниво правоприлагащи органи, гражданска защита, здравеопазване) и — при необходимост — военни и частни партньори. Тя също така ще се подпомага чрез съществуващите инструменти на равнището на ЕС, като Механизма за гражданска защита на Съюза (МГЗС)¹¹ и Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL). За да се осигури по-добра подкрепа в случай на сериозен химически, биологичен, радиологичен и ядрен инцидент, държавите членки следва да продължат да укрепват съществуващия капацитет на ЕС за спешно реагиране (EERC) по линия на МГЗС. В този контекст държавите членки се насърчават да продължат да укрепват EERC с нов капацитет.

Законодателството на ЕС относно **сериозните трансгранични заплахи за здравето**¹² предвижда готовността за действие, надзора и координацията на ответните мерки при извънредни ситуации, свързани със здравето, в целия ЕС. В този контекст системата за ранно предупреждение и реагиране на ЕС ще бъде по-добре свързана с други системи за предупреждение на ЕС относно заплахи с биологичен, химически, екологичен или неизвестен произход. По линия на програмата „Здраве“ също така се финансират учения в целия ЕС, свързани с готовността за действие и способността за реагиране при извънредни ситуации, и съвместни действия в подкрепа на държавите членки за укрепване на лабораториите, ваксинирането и основния капацитет съгласно Международните здравни правила.

Всички инициативи ще бъдат подкрепяни чрез специализирани научноизследователски дейности, финансиране и сътрудничество със съответните международни партньори.

III. СПРАВЯНЕ СЪС СРЕДСТВАТА, КОИТО ПОДКРЕПЯТ ТЕРОРИЗМА

1. Финансиране на тероризма: трансграничен достъп до финансова информация

Информацията относно финансовите дейности на заподозрени в тероризъм лица може да предостави жизненоважни улики в разследвания за борба с тероризма. Поради своята надеждност и точност финансовите данни (включително данните за финансовите операции) могат да помогнат за идентифицирането на терористи, разкриването на връзки със съучастници, установяването на дейностите, логистиката и движенията на заподозрени лица, както и за очертаването на терористичните мрежи. Наличието на бърз преглед на финансовите дейности на заподозрените лица и техните съучастници може да предостави на правоприлагащите органи изключително важна информация за предотвратяване на нападения или за реагиране на последиците от нападение. Все по-честите жестоки нападения в малък мащаб представляват нови предизвикателства. Когато планираните заговори и актове се подготвят в кратък срок, индикациите за тях може да не са толкова очевидни. Финансовите операции, свързани със заговори в малък мащаб, може да не изглеждат съмнителни, поради което тази информация достига до компетентните органи едва след нападение.

---

¹¹ Решение 1313/2013 (17.12.2013 г.).

¹² Решение 1082/2013/ЕС (22.10.2013 г.).

Както бе обявено в Плана за действие от 2016 г. относно финансирането на тероризма¹³, **Комисията анализира необходимостта от допълнителни мерки**, за да се улесни достъпът до финансова информация, съхранявана в други юрисдикции в рамките на ЕС, за разследвания за борба с тероризма. В третия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност от декември 2016 г.¹⁴ Комисията представи своя първоначален анализ и заяви, че ще продължи своята оценка, като обърне специално внимание на възможното въздействие върху основните права, и по-специално върху правото на защита на личните данни. Оттогава насам Комисията провежда консултации със заинтересованите страни и анализира механизмите, чрез които компетентните органи понастоящем могат да получат достъп до съответната информация, и по-конкретно до финансовите данни, съхранявани в други държави членки, пречките пред осъществяването на това по бърз и ефективен начин и възможните мерки за преодоляване на тези пречки.

В допълнение към текущата оценка Комисията продължава да насърчава **обмена на най-добри практики** относно техниките за разследване и анализите на терористичните методи за набиране и прехвърляне на финансови средства, наред с другото, чрез финансова подкрепа въз основа на отправената днес покана за представяне на предложения на стойност 2,5 милиона евро.

В този контекст Комисията проучва и начините за **подобряване на сътрудничеството между звената за финансово разузнаване**¹⁵, създадени с цел предотвратяване, разкриване и ефективна борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. В доклад от декември 2016 г. за очертаване на напредъка, изготвен от звената за финансово разузнаване, и в свързания с него работен документ на службите на Комисията относно подобряване на сътрудничеството между звената за финансово разузнаване¹⁶ се изтъкват редица ограничения на националните правомощия на звената за финансово разузнаване и се набелязва пътят за уреждането на тези въпроси чрез: i) изпълнение на 4-та директива относно борбата с изпирането на пари¹⁷ и нейните изменения¹⁸, които понастоящем се договарят; ii) други инициативи, осъществявани от платформата на ЕС за звената за финансово разузнаване, за да се засили оперативното сътрудничество, по-специално чрез насоки, работа по стандартизация и бизнес решения, които трябва да бъдат реализирани във FIU.net; и iii) регулаторни мерки за решаване на други проблеми, произтичащи от различията в статута и правомощията на звената за финансово разузнаване, по-специално за улесняване на координацията и обмена на информация между звената за финансово разузнаване, както и между звената за финансово разузнаване и правоприлагащите органи.

---

¹³ COM(2016) 50 final (2.2.2016 г.).

¹⁴ COM(2016) 831 final (21.12.2016 г.).

¹⁵ Звената за финансово разузнаване са създадени с Решение 2000/642/ПВР на Съвета (от 17.10.2000 г.) и се регулират допълнително от Директива 2015/849 (от 20.5.2015 г.) за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Те са оперативно независими и автономни звена, които отговарят за получаването и анализирането на доклади за съмнителни операции и друга информация, отнасяща се до изпирането на пари, съответните първоначални престъпления или финансирането на тероризма, от съответните субекти, както и за разпространяването на резултатите от своите анализи и на всякаква допълнителна значима информация до компетентните органи.

¹⁶ SWD(2017) 275 final (26.6.2017 г.).

¹⁷ Директива 2015/849 (20.5.2015 г.).

¹⁸ COM(2016) 450 final (5.7.2016 г.).

Продължава и работата за улесняване на **достъпа до финансови данни в дадена държава членка**. Предложените изменения на **4-тата директива относно борбата с изпирането на пари**¹⁹, които са в процес на договаряне със съзакондателите, ще доведат до създаването на централни регистри на банковите сметки или централни системи за извличане на данни във всички държави членки, предоставящи достъп на звената за финансово разузнаване и на другите компетентни органи, отговорни за предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма. След като бъдат въведени във всички държави членки, тези регистри ще улеснят разкриването на данни за сметки. Въз основа на това Комисията подготвя инициатива за **разширяване на достъпа на правоприлагащите органи до посочените регистри на банковите сметки**²⁰ с цел увеличаване на капацитета на правоприлагащите органи за по-бързо откриване на съществуването на банкова сметка.

По време на консултациите със заинтересованите страни бе повдигнат въпросът за **пречките пред получаването на данни, съхранявани в други държави членки, за финансови операции**. При необходимост държавите членки могат да обменят в срок от осем часа информация за дадена банкова сметка посредством полицейските канали за сътрудничество²¹. Достъпът до данни за финансови операции, които данни се съхраняват в други държави членки, може също да бъде улеснен чрез звената за финансово разузнаване. Когато такава информация трябва да послужи като доказателство в наказателно производство, може да се наложи тя да бъде поискана по линия на правната взаимопомощ. Европейската заповед за разследване²² предлага нови възможности за получаване на данни за финансови операции — значително по-бързо, отколкото чрез правната взаимопомощ. Към днешна дата, няколко месеца след крайния срок за транспониране, европейската заповед за разследване са транспонирани едва 16 държави членки, като останалите държави членки се призовават да го направят без допълнително забавяне. Накрая, предстоящите законодателни предложения относно електронните доказателства, предвидени за началото на 2018 г., също ще улеснят трансграничния достъп до такива данни.

Консултациите със заинтересованите страни посочват също **пречки, които възпрепятстват разкриването на данни, съхранявани в други държави членки, за финансови операции**. Като стъпка към преодоляване на това и като част от текущата си оценка Комисията ще анализира дали е необходимо, технически осъществимо и пропорционално да се свържат централизираните регистри на банковите сметки, като вземе под внимание всички съществуващи и планирани инструменти за улесняване на достъпа до данни, съхранявани в други държави членки, за финансови операции.

За тази цел Комисията ще **продължи да се консултира с всички заинтересовани страни** относно необходимостта, техническата осъществимост и пропорционалността

¹⁹ COM(2016) 450 final (5.7.2016 г.).

²⁰ <http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/Ares-2017-3971182>.

²¹ В Рамково решение 2006/960/ПВР на Съвета („шведската инициатива“) се предвиждат следните срокове, в които правоприлагащите органи следва да отговорят на чуждестранни искания: осем часа при спешни случаи, когато поисканата информация или разузнавателни данни се съхраняват в база данни, до която правоприлагащият орган има пряк достъп; и по-дълги срокове, когато поисканата информация или разузнавателни данни не се съхраняват в база данни, до която е осигурен пряк достъп.

²² Директива 2014/41 (3.4.2014 г.).

на възможните нови мерки на равнището на Съюза за улесняване и ускоряване на трансграничния достъп до данни за финансови операции, включително процедури, гарантиращи поверителност. Резултатите от продължаващите оценки, свързани с използването на финансова информация за разследвания за борба с тероризма, ще бъдат обобщени през ноември 2017 г. на среща на високо равнище на заинтересованите страни, организирана от Комисията. Основните точки за обсъждане ще включват:

- основните пречки пред ефективния и навременен достъп до данни, съхранявани в други държави членки, за финансови операции за целите на разследвания за борба с тероризма;
- необходимостта, техническата осъществимост и пропорционалността на възможните допълнителни мерки за улесняване на трансграничния достъп до данни за финансови операции за целите на разследвания за борба с тероризма по бърз, ефективен и сигурен начин.

Комисията ще докладва за резултатите от това обсъждане.

2. *Взривни вещества: допълнително ограничаване на достъпа до прекурсори на взривни вещества*

С **Регламента относно прекурсорите на взривни вещества**²³ се ограничават достъпът на широката публика и ползването на седем химични вещества (т.нар. „прекурсори на взривни вещества под ограничение“, изброени в приложение I към Регламента). През февруари 2017 г. Комисията прие доклад за прилагането на Регламента в държавите членки²⁴. Заключение на доклада е, че прилагането на Регламента е допринесло за ограничаване на достъпа до опасни прекурсори на взривни вещества, които могат да се използват за изработване на самоделни взривни вещества. Държавите членки докладваха и примери, в които прилагането на Регламента е довело до ранното идентифициране на терористични заговори²⁵. За да се гарантира пълното прилагане на Регламента, през май и септември 2016 г. Комисията започна производства за установяване на нарушение срещу редица държави членки за това, че не са приложили Регламента изцяло. Към октомври 2017 г. все още не са приключили само две производства за установяване на нарушение — срещу Испания и Румъния.

Въпреки тези съвместни усилия неотдавнашните терористични нападения и инциденти показват, че **заплахата от самоделни взривни вещества** в Европа продължава да бъде висока. Тези вещества продължават да бъдат достъпни и използвани за направата на самоделни взривни вещества. Най-често използваното при нападенията взривно вещество е триацетоновият трипероксид (ТАТТ) — самоделно взривно вещество, което се счита за предпочитаното от терористите взривно вещество²⁶.

²³ Регламент 98/2013 (15.1.2013 г.).

²⁴ COM(2017) 103 final (28.2.2017 г.).

²⁵ На 23 юни 2017 г. белгийското Министерство на вътрешните работи обяви, че в рамките на една година е получило 30 доклада за съмнителни продажби. От февруари до юни 2017 г. Франция е получила 11 доклада, касаещи почти във всички случаи водороден перексид.

²⁶ Доклад за ситуацията и тенденциите в развитието на тероризма в ЕС (TE-SAT) за 2017 г.: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>.

Като се има предвид настоящата заплаха от прекурсори на взривни вещества, е необходимо да се предприемат незабавни мерки, за да се гарантира, че настоящият регламент се прилага от всички държави членки по най-добрия възможен начин. Ето защо Комисията публикува, заедно с настоящия доклад, **препоръка**²⁷, с която дава насоките си относно незабавните мерки за предотвратяване на злоупотребата с прекурсори на взривни вещества. Комисията насърчава държавите членки да изпълнят изцяло тази препоръка, за да се ограничат във възможно най-голяма степен достъпът и използването на прекурсори на взривни вещества от страна на терористите и да се гарантира, че има подобряване на контрола върху законното използване и на действията в случай на съмнителни операции. Комисията има готовност да помогне на държавите членки в това отношение.

Освен това Комисията подсилва своя **преглед на Регламента относно прекурсорите на взривни вещества** с оценка, която ще бъде последвана от оценка на въздействието през първата половина на 2018 г. В оценката ще бъдат разгледани уместността, ефективността, ефикасността, съгласуваността и добавената стойност на Регламента и ще бъдат установени проблемите и пречките, които могат да наложат допълнителни действия. В оценката на въздействието ще бъдат разгледани различни варианти на политиката за справяне с установените проблеми и пречки.

3. Криптиране: подпомагане на правоприлагащите органи в наказателни разследвания

Използването на криптиране е от съществено значение, за да се гарантират киберсигурността и защитата на личните данни. В законодателството на ЕС изрично се отбелязва ролята на криптирането за гарантиране на подходящо ниво на сигурност при обработването на лични данни²⁸. Същевременно в хода на наказателните разследвания правоприлагащите и съдебните органи все по-често се сблъскват с предизвикателства вследствие на използването на криптиране от страна на престъпниците. Това се отразява на възможностите на правоприлагащите и съдебните органи да се сдобиват с информацията, необходима като доказателство при наказателни разследвания, както и да преследват и осъждат престъпниците. Използването на криптиране от страна на престъпниците, и съответно въздействието му върху наказателните разследвания, се очаква да продължи да нараства през следващите години.

След призива на Съвета по правосъдие и вътрешни работи през декември 2016 г., Комисията **обсъди ролята на криптирането в наказателните разследвания със съответните заинтересовани страни**, като бяха разгледани както техническите, така и правните аспекти. В обсъждането взеха участие експерти от Европол, Евроюст, Европейската съдебна мрежа по въпросите на киберпрестъпността (EJCN), Агенцията на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност (ENISA), Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) и правоприлагащите органи на държавите членки, промишлеността и организации на гражданското общество. Напредъкът се следи редовно на равнище работна група на Съвета, а на 18 септември 2017 г. бе проведен семинар с държавите членки. В хода на процеса се състояха няколко кръгли маси с промишлеността и организации на гражданското общество.

---

²⁷ C(2017) 6950 final (18.10.2017 г.).

²⁸ Член 32 от Регламент 2016/679 (27.4.2017 г.).

В резултат на тези обсъждания с държавите членки и заинтересованите страни и въз основа на техния принос Комисията стига до заключението, че следва да се приложат следните **мерки в подкрепа на правоприлагащите и съдебните органи**, когато те се сблъскват с използването на криптиране от престъпниците в наказателните разследвания. Наборът от мерки включва а) правни мерки за улесняване на достъпа до криптирани доказателства, както и б) технически мерки за подобряване на способностите за декриптиране. Комисията ще продължи да следи промените в тази област.

а) правна рамка за трансграничния достъп до електронни доказателства

Правоприлагащите органи често са изправени пред предизвикателството да се опитват да получат достъп до доказателства, които се намират в друга държава. Текущите законодателни промени на европейско равнище могат да помогнат на правоприлагащите и съдебните органи да получават достъп до необходимата информация, намираща се в друга държава членка, която информация обаче може да е криптирана. Ефективното разследване и наказателно преследване на престъпления се нуждаят от подходяща рамка. За тази цел в началото на 2018 г. Комисията ще представи предложения за улесняване на **трансграничния достъп до електронни доказателства**. Успоредно с това Комисията прилага набор от практически мерки²⁹ за подобряване на трансграничния достъп до електронни доказателства в рамките на наказателни разследвания, включително финансиране на обучение по трансгранично сътрудничество, разработване на електронна платформа за обмен на информация в ЕС и стандартизиране на формулярите за съдебно сътрудничество, използвани между държавите членки.

б) технически мерки

В зависимост от начина, по който престъпниците използват криптирането, правоприлагащите и съдебните органи могат да възстановят част от информацията. Редица държави членки са създали национални служби с експертен опит за справяне с предизвикателството, което представлява криптирането, в контекста на наказателните разследвания. Повечето държави членки обаче не разполагат с нужното равнище на експертен опит и технически ресурси. Това сериозно затруднява способността на правоприлагащите и съдебните органи за достъп до криптирана информация при наказателни разследвания. Ето защо Комисията предлага **редица мерки за подпомагане на органите на държавите членки**, без да се забранява, ограничава или отслабва криптирането.

На първо място, Комисията ще подпомогне **Европол** да продължи да развива способностите си за декриптиране. За тази цел, в контекста на изготвянето на бюджета на ЕС за 2018 г., Комисията предложи за Европол общо 86 допълнителни длъжности, свързани със сигурността (19 повече в сравнение с бюджета за 2017 г.), по-специално с цел да се укрепи Европейският център за борба с киберпрестъпността на Европол (ЕСЗ). Необходимостта от допълнителни ресурси ще бъде оценена, а Комисията ще докладва в следващия доклад за напредъка по създаването на Съюз на сигурност относно предоставените за тази цел средства. Следва да се вземе предвид бъдещото

---

²⁹ Вж. Осмия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2017) 354 final, 29.6.2017 г.).

развитие на технологиите въз основа на научноизследователската и развойната дейност по програмата „Хоризонт 2020“ и други програми, финансирани от ЕС. Няма да бъдат разглеждани мерките, които могат да отслабят криптирането или да засегнат голям или произволен брой хора.

Второ, в подкрепа на правоприлагащите и съдебните органи на национално равнище следва да се създаде **мрежа от експертни точки**. Без да се заместват националните инициативи, могат да бъдат споделени по-добре способностите и експертният опит на национално равнище. Държавите членки се насърчават да използват финансиране по националните програми в рамките на програмата по направление „полиция“ на фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС — П) за създаване, разширяване или разработване на национални експертни точки. На европейско равнище Комисията ще помага на Европол да изпълнява функциите на мрежови център за улесняване на сътрудничеството между тези национални експертни точки.

Трето, органите на държавите членки следва да разполагат с **набор от алтернативни техники за разследване**, за да се улеснят разработването и използването на мерки за получаване на необходимата информация, която е криптирана от престъпниците. Мрежата от експертни точки следва да допринесе за разработването на този набор от техники и Европейският център за борба с киберпрестъпността (ЕСЗ) към Европол е звеното, което най-добре може да създаде и поддържа хранилище на тези техники и инструменти. Няма да бъдат разглеждани мерки, които могат да отслабят криптирането или могат да засегнат голям или произволен брой хора.

Четвърто, трябва да се обърне внимание на **важната роля на доставчиците на услуги и другите партньори от сектора** при осигуряването на решения, съдържащи силно криптиране. Като се има предвид поетият от Комисията ангажимент за силно криптиране, по-доброто и по-структурирано сътрудничество между органите, доставчиците на услуги и другите партньори от сектора ще насърчи по-доброто разбиране на съществуващите и променящите се предизвикателства за различните страни. Комисията ще подкрепя структурираните диалози с доставчиците на услуги и с други предприятия в рамките на интернет форума на ЕС и на мрежата от експертни точки, а при в съответните случаи — и с участието на гражданското общество.

Пето, **програмите за обучение** на служителите на правоприлагащите и съдебните органи следва да гарантират, че отговорните служители са по-добре подготвени за получаване на необходимата информация, криптирана от престъпниците. За да подкрепи разработването на програми за обучение, Комисията възнамерява да предостави 500 000 EUR в рамките на годишната работна програма за 2018 г. на направление „полиция“ на фонд „Вътрешна сигурност“. В съответните случаи ще бъде взет предвид експертният опит на Европейската група за обучение и образование в областта на киберпрестъпността (ЕСТЕГ). Комисията също така ще подкрепи провеждането на обучение от страна на Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL), а държавите членки се насърчават да използват за обучение наличното финансиране по националните програми по линия на направление „полиция“ на фонд „Вътрешна сигурност“.

Шесто, необходима е **непрекъснатата оценка на техническите и правните аспекти** на ролята на криптирането в наказателните разследвания, като се имат предвид

постоянното разработване на техники за криптиране, тяхното засилено използване от престъпниците и отражението им върху наказателните разследвания. Комисията ще продължи тази важна дейност. Тя ще подкрепя и разработването на функция по наблюдение в сътрудничество с Европейския център за борба с киберпрестъпността (EC3) към Европол, Европейската съдебна мрежа за борба с киберпрестъпността (EJCN) и Евроюст.

IV. Противодействие на радикализацията

1. Експертна група на високо равнище по въпросите на радикализацията

Неотдавнашните нападения, особено извършените от самотни нападатели, и скоростта, с която някои от извършителите са се радикализирали, послужиха за ярък пример за значението на предотвратяването и борбата с радикализацията. Комисията създаде **експертна група на високо равнище по въпросите на радикализацията**, за да се увеличат усилията за предотвратяване и противодействие на радикализацията и да се подобрят координацията и сътрудничеството между всички съответни заинтересовани страни въз основа на досегашните постижения³⁰. Групата е натоварена със задачата да изготви препоръки за бъдещата работа в тази област, като първият междинен доклад трябва да бъде завършен тази година. Комисията ще докладва на Съвета по правосъдие и вътрешни работи през декември 2017 г. относно постигнатия напредък. Групата ще разгледа и рамковите условия, необходими за укрепване на капацитета и познанията относно борбата с радикализацията, включително евентуалната необходимост от допълнителни структури за сътрудничество на равнище ЕС. В това отношение някои държави членки призоваха за създаване на Център на ЕС за предотвратяване на радикализацията и групата ще разгледа необходимостта и добавената стойност от създаването на подобна структура.

Сред приоритетните въпроси за обсъждане от групата е **радикализацията в затворите**. Понастоящем вниманието е насочено към изпълнението от държавите членки на заключенията на Съвета по ПВР относно засилването на действията на наказателното правосъдие в отговор на радикализацията от 20 ноември 2015 г.³¹ На 27 февруари 2018 г. Комисията ще организира конференция на заинтересованите страни относно действията на наказателното правосъдие в отговор на радикализацията, за да се споделят резултатите от текущите проекти.

Комисията ще вземе предвид заключенията и препоръките на групата в работния план за съществуващите инициативи (по-специално в рамките на Центъра за високи постижения на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията), както и за използването и насочеността на инструментите си за финансиране (включително фонд „Вътрешна сигурност“, но и други свързани с тази област фондове, като например „Еразъм+“, програмата „Правосъдие“ или Европейския социален фонд).

---

³⁰ Вж. Осмия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност (COM(2017) 354 final, 29.6.2017 г.).

³¹ Заключения на Съвета на Европейския съюз и на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно засилване на действията на наказателното правосъдие в отговор на радикализацията, водеща до тероризъм и насилствен екстремизъм (14382/15).

2. *Противодействие на радикализацията онлайн*

Терористите продължават да използват интернет, за да радикализират, набират, подготвят и подбуждат към нападения, както и за да възхваляват жестокостите си. Европейският съвет³², Г-7³³ и Г-20³⁴ неотдавна призоваха да се предприемат допълнителни действия, за да се отвърне на това световно предизвикателство, и напомниха отговорността на сектора в това отношение.

През юли 2017 г. в рамките на интернет форума на ЕС бе създаден **план за действие за борба срещу терористичното съдържание онлайн**, в който секторът на интернет се призовава да предприеме решителни действия, да отдели ресурси и да разработи необходимите технологични средства, за да се гарантира бързото откриване и премахване на вреден материал. С плана за действие се призовава за постигане на незабавен напредък в широк кръг от области³⁵ и се въвежда механизъм за редовно докладване с цел измерване и оценяване на резултатите.

На 29 септември 2017 г. Комисията беше домакин на среща на висши служители на интернет форума на ЕС, на която бе направен преглед на **изпълнението на плана за действие за борба срещу терористичното съдържание онлайн**. Що се отнася до автоматичното откриване, все повече предприятия възприемат този способ, който им позволява да използват технически експертен опит за откриване на терористично съдържание в момента, в който то бъде качено. Някои предприятия посочиха, че 75 % от съдържанието вече се открива автоматично, като окончателното решение за премахване на съдържанието се взема от проверители, докато при други предприятия 95 % от съдържанието вече се открива чрез фирмени средства за откриване. Това представлява конкретен напредък, но Комисията прикани всички предприятия да увеличат използването на тези инструменти, за да се гарантира ускоряване на откриването, да се намали времето, през което терористично съдържание е качено в интернет, и да продължи да се премахва по-бързо и по-ефективно терористичната пропаганда. Комисията също така прикани настойчиво предприятията да разширят своята хеш-база данни, за да се гарантира, че премахнатото терористично съдържание не се качва отново на други платформи, като по този начин се спира разпространението на терористично съдържание в множество платформи. Този инструмент следва да бъде разширен по отношение на съдържанието, което той включва, за да обхваща не само видеозаписите и изображенията, които обхваща понастоящем, както и по отношение на участващите предприятия.

Комисията също така продължава да подкрепя организациите на гражданското общество при разпространението на положителни послания онлайн, които **противодействат на терористичната пропаганда**. На 6 октомври 2017 г. Комисията публикува покана за представяне на предложения за предоставяне на 6 милиона евро на консорциумите от участници от гражданското общество, които разработват и осъществяват такива кампании.

---

³² http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2017/06/22-23-euco-conclusions_pdf/.

³³ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/05/26-statement-fight-against-terrorism/>.

³⁴ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/07-g20-counter-terrorism/>.

³⁵ COM(2017) 407 final (26.7.2017 г.).

Що се отнася до предстоящите събития, на 6 декември 2017 г. Европейската комисия ще свика среща на **интернет форума на ЕС на ниво министри** с участието на високопоставени представители на сектора на интернет, за да се оцени постигнатият напредък и да се проправи пътят за бъдещи действия.

Действията, предприети срещу терористичното съдържание онлайн в рамките на интернет форума на ЕС, следва да се разглеждат в по-широкия контекст на борбата с незаконното съдържание в интернет. Тези действия бяха засилени чрез съобщение, прието от Комисията на 28 септември 2017 г., за определяне на **насоки и принципи за онлайн платформите**, за да се засили борбата срещу незаконното съдържание онлайн³⁶ в сътрудничество с националните органи, държавите членки и други заинтересовани страни. Целта на съобщението е улесняване и активизиране на прилагането на добри практики за предотвратяване, откриване и премахване на незаконно съдържание и блокиране на достъпа до такова съдържание с цел да се гарантира действителното му премахване, да се увеличи прозрачността и да се защитят основните права. То цели също така да се осигурят пояснения за платформите относно отговорността им, когато предприемат проактивни мерки за откриване и премахване на незаконно съдържание или блокиране на достъпа до такова съдържание. Комисията очаква през следващите месеци онлайн платформите да предприемат бързи действия, включително в контекста на съответните диалози, като интернет форума на ЕС за тероризма и незаконните изказвания, подбуждащи към омраза.

Успоредно с това Комисията ще следи напредъка и ще прецени дали са необходими допълнителни мерки, за да се осигури бързо и проактивно откриване и премахване на незаконно съдържание онлайн, включително евентуални законодателни мерки за допълване на съществуващата нормативна уредба. Работата по тези задачи ще приключи до май 2018 г.

Що се отнася до законодателството, чрез предложението на Комисията³⁷ за **преразглеждане на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги (ДАВМУ)**, внесено през май 2016 г., се засилва борбата срещу изказванията, подбуждащи към омраза. Предложението има за цел да приведе Директивата в съответствие с Рамковото решение относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия³⁸ и Хартата на основните права. В него се предвижда и задължение за държавите членки да гарантират, че платформите за споделяне на видеоклипове въвеждат подходящи мерки за защита на всички граждани от подбуждане към насилие или омраза. Тези мерки включват например механизми за обозначаване с флаг (flagging) и за подаване на сигнал.

V. ВЪНШНО ИЗМЕРЕНИЕ НА БОРБАТА С ТЕРОРИЗМА

1. Външна дейност на ЕС за борба с тероризма

Външната дейност на ЕС за борба с тероризма допринася за постигането на приоритетната цел да се повиши на вътрешната сигурност на Съюза. Ето защо стратегическата и политическата приемственост между вътрешната и външната

³⁶ Съобщение относно борба с незаконното онлайн съдържание, „Повишаване на отговорността на онлайн платформите“ (COM(2017) 555 final от 28.9.2017 г.).

³⁷ COM(2016) 287 final (25.5.2016 г.).

³⁸ Рамково решение 2008/913/ПВР на Съвета (28.11.2008 г.).

сигурност на ЕС следва да бъдат засилени допълнително с цел повишаване на ефективността на антитерористичните действия във всички области.

Комисията подкрепя широк спектър от външни действия за подобряване на сигурността, като предоставя финансиране на стойност над 2,3 милиарда евро за над 600 проекта в процес на изпълнение към 1 януари 2017 г. Редица дейности са или съсредоточени върху сигурността (т.е. конкретни действия в области като борбата с финансирането на тероризма, борбата с радикализацията, границите, затворите), или са от значение за сигурността (т.е. програми, които отстраняват първопричините за несигурността и недоволството чрез оказване на помощ за подобряване на образованието, на достъпа до природни ресурси и енергия, на управлението и на сектора на сигурността и чрез подкрепа за гражданското общество).

Съветът по външни работи от 19 юни 2017 г. поднови стратегическото ръководство в тези области, като прие цялостни **закljučения относно външната дейност на ЕС за борба с тероризма**³⁹. Върховният представител и Европейската комисия ще работят съвместно, колкото е необходимо, за успешното изпълнение на тези заключения. За да се гарантират навременното и пълно изпълнение на заключенията и докладването на Съвета до юни 2018 г., бе въведен съвместен процес на координиране между Европейската служба за външна дейност и Европейската комисия. Ще бъде даден даде приоритет на:

- **Укрепване на мрежата от експерти в областта на борбата с тероризма в делегациите на ЕС:** Експертите в областта на борбата с тероризма следва във все по-голяма степен да бъдат включвани в програмирането на подкрепата от ЕС и в местната координация на сътрудничеството за борба с тероризма на държавите членки с партньорите. За да се насърчи тази по-голяма роля, ще се засили обучението преди изпращането на експертите и по време на работата им. Техните задачи ще станат по-целенасочени с писма относно конкретен мандат, а връзката им с агенциите на ЕС в областта на правосъдието и вътрешните работи ще стане по-стабилна. С цел да се обхванат всички области с висок приоритет мрежата от експерти в областта на борбата с тероризма⁴⁰ ще бъде разширена, за да обхване Африканския рог, Централна Азия и Югоизточна Азия.
- **Засилване на сътрудничеството между мисиите и операциите по общата политика за сигурност и отбрана и агенциите на ЕС в областта на правосъдието и вътрешните работи** по отношение на събирането, анализа и обмена на информация и допълнително проучване на начините за укрепване на връзките между военните и правоприлагащите органи за целите на борбата с тероризма. За да се подобри обменът на данни и информация между общата политика за сигурност и отбрана и политиката в областта на правосъдието и вътрешните работи, ще бъде важно да се насърчи преразглеждането на елементи на действащите регулаторни рамки и да се извърши включването на информационни звена за престъпността в избрани мисии и операции по линия на общата политика за сигурност и отбрана. Ще бъде важно допълнително да се улеснят и подобрят връзките с дейностите на

³⁹ [http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf\(4\)/](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf(4)/).

⁴⁰ До момента ЕС е изпратил експерти в областта на борбата с тероризма в своите делегации в: Алжир, Босна и Херцеговина (с регионален мандат за Западните Балкани), Чад (Сахел), Ирак, Йордания, Ливан, Либия (установени в град Тунис), Мароко, Нигерия, Пакистан, Саудитска Арабия, Тунис и Турция.

агенциите на ЕС в областта на правосъдието и вътрешните работи в приоритетните трети държави, включително, когато е възможно, да се подобри обменът на информация между участници от ЕС и извън ЕС.

- **Засилване на международното сътрудничество в областта на борбата с тероризма и предотвратяването и противодействието на насилствения екстремизъм** с партньорските държави в Западните Балкани, Близкия изток, Северна Африка, Турция, държавите от Персийския залив, Сахел и Африканския рог; с ключовите стратегически партньори, включително Съединените щати, Канада и Австралия; както и с ключовите регионални и многостранни партньори, като ООН, НАТО, Глобалния форум за борба с тероризма, Специалната група за финансови действия, Африканския съюз, Асоциацията на народите от Югоизточна Азия (АСЕАН), Съвета за сътрудничество в Персийския залив и Лигата на арабските държави.

2. *Конвенция на Съвета на Европа за предотвратяване на тероризма*

За да засили международното сътрудничество в областта на борбата с тероризма, заедно с настоящия доклад Комисията представя **предложения⁴¹ за решения на Съвета за сключване на Конвенцията на Съвета на Европа за предотвратяване на тероризма и Допълнителния протокол към нея**. Конвенцията⁴², приета от Съвета на Европа на 16 май 2005 г., се отнася до криминализирането на терористични и свързани с тероризма дейности, до международното сътрудничество по отношение на тези престъпления и до защитата, обезщетението и помощта за пострадалите от тероризма. Конвенцията влезе в сила на 1 юни 2007 г. Всички държави — членки на ЕС, са подписали Конвенцията, а 23 държави членки са я ратифицирали. Целта на Допълнителния протокол⁴³, приет от Съвета на Европа на 18 май 2015 г., е да допълни Конвенцията с редица разпоредби, насочени към прилагането на наказателноправните аспекти на Резолюция 2178(2014) на Съвета за сигурност на ООН⁴⁴ относно заплахите за международния мир и сигурност, предизвикани от терористични актове. Допълнителният протокол отговаря на тази резолюция, като представя общо разбиране и отговор на престъпленията, свързани с чуждестранните бойци терористи. Допълнителният протокол влезе в сила на 1 юли 2017 г.

ЕС подписа Конвенцията и Допълнителния протокол към нея на 22 октомври 2015 г. Като се има предвид, че Европейският съюз прие пълен набор от правни инструменти за борба с тероризма, по-специално с Директивата относно борбата с тероризма⁴⁵, сега ЕС е готов да приключи своя ангажимент да стане страна по Конвенцията и по Допълнителния протокол към нея.

3. *Към преразглеждане на споразумението относно резервационните данни на пътниците с Канада*

В становището си от 26 юли 2017 г.⁴⁶ Съдът на ЕС посочи, че споразумението между ЕС и Канада относно предаването и използването на резервационни данни на

⁴¹ COM(2017) 606 final (18.10.2017 г.) и COM(2017) 607 final (18.10.2017 г.).

⁴² <https://rm.coe.int/168008371c>.

⁴³ <https://rm.coe.int/168047c5ea>.

⁴⁴ http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/2015/SCR%202178_2014_EN.pdf.

⁴⁵ Директива (ЕС) 2017/541 (15.3.2017 г.).

⁴⁶ Становище 1/15 на Съда на ЕС (26.7.2017 г.).

пътниците (PNR данни), подписано на 25 юни 2014 г., не може да бъде сключено в сегашната си форма, тъй като няколко от разпоредбите му са несъвместими с основните права, признати от ЕС, по-специално правото на защита на личните данни и правото на личен живот. Понастоящем Комисията е в контакт с Канада, в т.ч. в рамките на предстоящата среща на министрите на вътрешните работи на Г-7 в Иския на 19/20 октомври 2017 г., за да подготви предстоящите преговори за преразглеждане на текста на споразумението. За тази цел Комисията представи заедно с настоящия доклад **препоръка**⁴⁷ към Съвета да **разреша започването на преговори за преразглеждане на споразумението** в съответствие с всички изисквания, определени от Съда в становището му. Съветът се приканва да разреши бързо започването на тези преговори. Тъй като използването на PNR данни е важен инструмент в борбата с тероризма и тежките международни престъпления, Комисията ще предприеме необходимите действия, за да може предаването на PNR данни на Канада да продължи при пълно зачитане на основните права в съответствие със становището на Съда.

В този контекст Комисията подчертава продължаващата си подкрепа за държавите членки при прилагането на Директивата на ЕС относно PNR данните⁴⁸; задълженията на държавите членки, произтичащи от тази директива, не са повлияни от становището на Съда.

4. Укрепване на сътрудничество на Европол с трети държави

Сътрудничеството с трети държави е от основно значение в борбата срещу тероризма и организираната престъпност, както беше подчертано в Заключенията на Съвета по външни работи през юни 2017 г. относно външната дейност на ЕС за борба с тероризма⁴⁹ и съответните регионални стратегии на ЕС⁵⁰. Преди новият регламент за Европол⁵¹ да влезе в сила на 1 май 2017 г., Европол бе сключила по силата на предишното си правно основание⁵² споразумения с редица трети държави, за да осигури рамка за сътрудничество за обмена на стратегическа и техническа информация. Някои от тези споразумения включват също възможността за обмен на лични данни⁵³. Тези споразумения остават в сила.

От 1 май 2017 г. новият **регламент за Европол** определя правилата за външните отношения на Европол с трети държави, по-специално условията за обмен на лични данни с органите на Съюза, трети държави и международни организации. Съгласно Договора и Регламента Комисията е натоварена, от името на Съюза, с воденето на преговори за международни споразумения с трети държави за обмен на лични данни с

⁴⁷ COM(2017) 605 final (18.10.2017 г.).

⁴⁸ Директива (ЕС) 2016/681 (27.4.2016 г.).

⁴⁹ [http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf\(4\)/](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf(4)/).

⁵⁰ Това включва преразгледаната европейска политика за съседство (JOIN(2015) 50 final от 18.11.2015 г.).

⁵¹ Регламент (ЕС) 2016/794 (11.5.2016 г.).

⁵² Решение 2009/371/ПВР на Съвета (6.4.2009 г.).

⁵³ Европол сключи споразумения, позволяващи обмен на лични данни със следните трети държави: Албания, Австралия, Босна и Херцеговина, Канада, Колумбия, бивша югославска република Македония, Грузия, Исландия, Лихтенщайн, Молдова, Монако, Черна гора, Норвегия, Сърбия, Швейцария, Украйна и Съединените щати. Управителният съвет на Европол бе разрешил започването на преговори за споразумение между Европол и Израел, но тези преговори не бяха приключили, когато влезе в сила новият регламент за Европол.

Европол⁵⁴. Доколкото е необходимо за изпълнението на задачите си, Европол може да установява и поддържа отношения на сътрудничество с външни партньори чрез работни и административни договорености, които не позволяват обмен на лични данни.

Предвид оперативните нужди на Съюза по отношение на сътрудничеството в областта на сигурността с трети държави и в съответствие с Регламента за Европол, **Комисията ще представи препоръки към Съвета до края на годината** за разрешаване на започването на преговори за споразумения между ЕС и Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Мароко, Тунис и Турция, за да се осигури правно основание за предаването на лични данни между Европол и тези трети държави⁵⁵. Тези споразумения ще укрепят допълнително капацитета на Европол да си сътрудничи с тези трети държави за целите на предотвратяването и борбата с престъпленията, попадащи в обхвата на целите на Европол.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В настоящия доклад се представя пакет от мерки за борба с тероризма, който ще подпомогне допълнително държавите членки в усилията им за преодоляване на текущите заплахи за сигурността. Комисията насърчава държавите членки и Съвета да изпълнят тези мерки приоритетно. Комисията ще информира Европейския парламент и Съвета за постигнатия напредък.

Следващият доклад за напредъка по създаването на Съюз на сигурност ще бъде представен през декември 2017 г. с акцент върху оперативната съвместимост на информационните системи на ЕС за управление на сигурността, границите и миграцията. В този контекст Комисията припомня колко е важно да се отбележи напредък по законодателните приоритети, свързани с тези информационни системи.

---

⁵⁴ В Регламента за Европол се предвижда и предаването на лични данни между Европол и трета държава въз основа на решение на Комисията, с което се установява, че съответната държава гарантира адекватно ниво на защита на данните („решение относно адекватното ниво на защита“).

⁵⁵ Освен тези трети държави Комисията припомня стратегическата рамка за „решенията относно адекватното ниво на защита“, а също и други средства за предаване на данни и международни инструменти за защита на данните, посочени в съобщението на Комисията, озаглавено „Обмен и защита на личните данни в един глобализиран свят“ (COM(2017) 7 final от 10.1.2017 г.), в което Комисията насърчава присъединяването на трети държави към Конвенция 108 на Съвета на Европа и допълнителния протокол към нея.